

РЕПЕНКО О. М.,

викладач тактики та тактико-спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності Київського інституту Національної гвардії України, майор

СОЛОНЕНКО В. В.,

начальник ІІ навчального курсу 4 центру підготовки військовослужбовців Навчального центру Національної гвардії України імені Василя Вишиваного, майор

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ БОЙОВОГО ЗАВДАННЯ БОЙОВИМИ ПОРЯДКАМИ МЕХАНІЗОВАНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Використання бойових порядків механізованим відділенням як самостійної бойової одиниці містить ряд переваг, а саме збільшує швидкість прийняття рішень, підвищує оперативність управління підрозділом, дозволяє оптимізувати сили та засоби для вирішення окремого тактичного завдання. Ці переваги дозволяють підвищити живучість і ефективність механізованих відділень.

Враховуючи досвід бойових дій для ефективного виконання бойового завдання механізованим відділенням дуже важлива робота військовослужбовців в двійках.

Отже, робота в двійках ефективно показує себе коли вони розгортаються у відносній віддаленості 10 метрів один від одного, таким чином, щоб максимально розтягнути свої бойові порядки та створити умови мішка, або обходу ворога. Ці двійки є дуже ефективними проти навіть не суттєво більших сил противника. В умовах такого методу взаємозв'язку підрозділів визначає командир з метою оптимізувати види та фактори тактичних переваг відносно обставин бою.

Розглядаючи основні переваги «двійок», можна віднести такі як неможливість скупчення та пересування під час наступу.

Дуже поширена помилка при наближенні до позицій противника - скупчування. Це надає ворогові чіткі цілі для зосередженого вогню, підвищуючи тим самим ефективність його оборони. Дистанція між військовослужбовцями повинна підтримуватися весь час. Вона визначається тактичною обстановкою, чим більше відстань - тим краще, у рамках розумного.

Для боротьби зі скупченням необхідно до початку руху кожному військовослужбовцю призначити для себе віддалену точку, в напрямку якої нібито здійснюється рух. Ця точка повинна знаходитись на такій відстані від пункту, на якій направлено рух всієї групи настільки, наскільки сам військовослужбовець знаходиться в стороні від іншого, що займає центральне положення і рухається в пункт призначення всієї групи. Наприклад, орієнтир для

руху всього підрозділу - окреме дерево. Один із військовослужбовців рухається прямо на дерево. Інші умовно прокладають від цього дерева відрізок, що дорівнює відстані від них до цього військовослужбовця, і знаходять на місцевості точку, яка збігається з кінцем цього відрізка. У напрямку цієї точки вони і рухаються. З іншого боку, у разі вибивання вогнем частини атакуючого ланцюга, для збереження ударної сили підрозділу, необхідно притискатися до центру, навіть якщо фланги будуть незайнятими, тобто зберігати атакуючу одиницю в «двійках».

Порядок переміщення під час наступу в двійках методом «одна нога на землі» самоочевидний. Потрібно лише відзначити, що при роботі в «двійці» військовослужбовець, який відкриває вогонь, повинен криком, наприклад, «тримаю» або «крию», або іншим способом повідомляти про готовність прикрити вогнем переміщення напарника. Це необхідно робити, оскільки не завжди навіть всередині «двійки» може підтримуватися візуальний контакт, а в гуркоті бою не завжди можливо відрізнити вогонь свого напарника від вогню іншого військовослужбовця.

Поширена помилка - повідомляти напарникові про те, що готовий його прикривати, відразу ж після того, як закінчив переміщення, а сам ще не встиг зайняти стрілецьку позицію. У наслідку напарник припиняє свій вогонь до того, як другий член «двійки» почне його вести, оскільки потрібен якийсь час, щоб зайняти зручну для ведення вогню позицію. Для боротьби з цією помилкою треба відпрацювати наступний прийом. Військовослужбовець спочатку повинен зробити один постріл (чергу) і лише потім повідомити напарникові про свою готовність прикривати його вогнем. Тобто переміщення розбивається на фази: фаза ведення вогню одним військовослужбовцем змінюється фазою ведення вогню двома військовослужбовцями.

Під час наступу як відомо у радянській тактиці перевага віддавалася більш примітивному способу, а саме пересуванню бігом всієї маси піхоти. Справа в тому, що військовослужбовець під вогнем може від страху просто не відірватися від землі після чергового переміщення. Заляже один - заляже і інший. Якщо підрозділ заляже, противник своїм мінометним вогнем може вигнати його на свої кулемети, не давши відійти назад. У разі якщо при пересуванні перекатами військовослужбовці заляжуть, то командир нічого іншого не залишиться, як піднімати людей на повний зріст і бігти на позицію противника. Залеглих під вогнем піхотинців командир підняти в атаку дуже важко. Тому при використанні пересування «двійками» слід реалістично оцінювати настрій і підготовку військовослужбовців.

Найкращий спосіб переміщення під час наступу «двійками» - пересування від укриття до укриття. Військовослужбовцю рекомендується перед переходом в атаку продумати можливий шлях, який йому доведеться подолати при зближенні з противником, при цьому прокласти на полі уявну доріжку, намітивши на ній місця зупинок для перепочинку. Якщо весь шлях так розмітити неможливо, то потрібно заздалегідь спланувати шляхи хоча б найближчих декількох перебіжок.

Падати краще не за укриття, а поруч з ним і потім заповзати за нього, або перед вчиненням перебіжки відповзати від укриття. Краще робити і те, і інше. Залишати укриття потрібно іншим шляхом, в порівнянні з тим, яким укриття було зайнято. Все це робиться для того, щоб ворог не міг визначити: звідки почне рух військовослужбовець, а відповідно не міг би заздалегідь навести в цю точку свою зброю.

Замість переповзання можна використовувати перекочування, але при перекочування велика ймовірність задерти стовбур або зігнути ногу в коліні і тим самим демаскувати себе. Відповзати за інших рівних умов потрібно вправо від себе, оскільки при стрільбі з автоматичної зброї чергами постріли йдуть вліво - вгору від того, по кому стріляють.

Втім, якщо висота рослинного покриву невелика або якусь ділянку місцевості не має укриттів від куль, а укритий тільки від спостереження, або позиція противника вже дуже близька, слід завмирати після падіння і особливо уникати рухів головою, які добре помітні.

Якщо з якихось причин віддана команда зупинитися, то не слід повністю припиняти рух в тому місці, де застало таке розпорядження, а потрібно зайняти найближче укриття, зручне для можливого ведення вогню і подальшого пересування.

Використовувати принцип "від укриття до укриття" потрібно в розумних межах. Не слід його використовувати при несподіваному попаданні під вогонь противника. У такій ситуації і 10 метрів пробігти не вийде. Потрібно відразу падати.

Не слід, в пошуках безпеки, користуватися занадто очевидними і легко доступними укриттями. У таких місцях часто відбувається «скупчення» військовослужбовців. Ворог може добре пристріляти їх або замінувати, і (замість захисту) вони стануть мішенями. Противник насамперед прострілює найбільш очевидні укриття. Також він може спеціально обладнати такі місця, щоб заманити і знищити в них атакуючих. Наприклад, ворог може викопати цілі лінії траншей з нормальним бруствером з боку атакуючих і вирити бруствером з боку своєї оборонної позиції. Піхота, захопивши таку траншею, методично обстрілюється противником або (при близькому розташуванні іншої траншеї) закидається гранатами: отже у атакуючого запас гранат обмежений, а обороняться можливо лише завдяки завчасному накопиченню їх у великій кількості.

Також, є актуальним використання відділення в «двійках», які можуть ефективно працювати при наступі в місті, оскільки вогнева двійка може змінювати позицію, з поверху на поверх, від будівлі до будівлі, тим самим дезорієнтувавши ворога.

Стосовно кількості вогневих засобів та особового складу. У разі необхідності перейти у наступ вогневі двійки з легкістю об'єднуються в шістки або вісімки – штурмові групи. Тактика штурмових груп у плані використання поділу відділення на двійки надзвичайно важлива. Двійковий етап відповідає за ефективний рух та оперативний контроль території противника, дозволяє

проникнути зберігаючи умови маскуванню через важко прохідимі для відділення в звичній формі елементи місцевості. Після виконання тактичних задач підрозділ переформатовується в штурмову групу в шість – вісім чоловік.

Штурмова група у даному розумінні є малим маневреним підрозділом, що завдяки концентрованому шикуванню особового складу бойового підрозділу здатний форсовано знищити ворожий опорно вогневий пункт чи оволодіти певною позицією.

У Бойових статутах, доступних для відкритого користування джерелах розкривається тактика дій родів та видів військ та порядок прийняття рішень для як загальновійськового бою, так і особливих його умов, проте питання щодо способів отримання прогностичної оцінки можливості успішно виконати бойові завдання механізованим відділенням не розкрито в повному обсязі.

Отже, використання малих тактичних груп у сучасних війнах та військових конфліктах як автономних підрозділів для виконання бойових задач у певній обстановці є дуже ефективним.

Список використаних джерел:

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ сухопутних військ ЗСУ частина III.
2. Тактика легкої піхоти для дій малих груп. Крістофер Е. Ларсен.
3. Український посібник для попереднього відпрацювання бойових завдань з тактичних прийомів, методів та способів тактики малих підрозділів. (Вересень 2017).